

EKOSISTĒMU PAKALPOJUMU EKONOMISKĀ NOVĒRTĒŠANA SAULKRASTU UN JAUNĶEMERU PILOTTERITORIJĀS

LIFE13 ENV/LV/000839 "Assessment of ecosystems and their services for nature biodiversity conservation and management"

<http://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/>

Mērķis

Veikt ekosistēmu pakalpojumu ekonomisko novērtējumu, izsakot pakalpojumus monetārās vērtībās, ko izmantot sociāli ekonomiskās attīstības plānošanai Latvijas piekrastes teritorijās.

Ekosistēmu pakalpojumu ekonomiskais novērtējums apgādes, regulējošiem un kultūras pakalpojumiem veikts, balstoties uz šādiem soļiem:

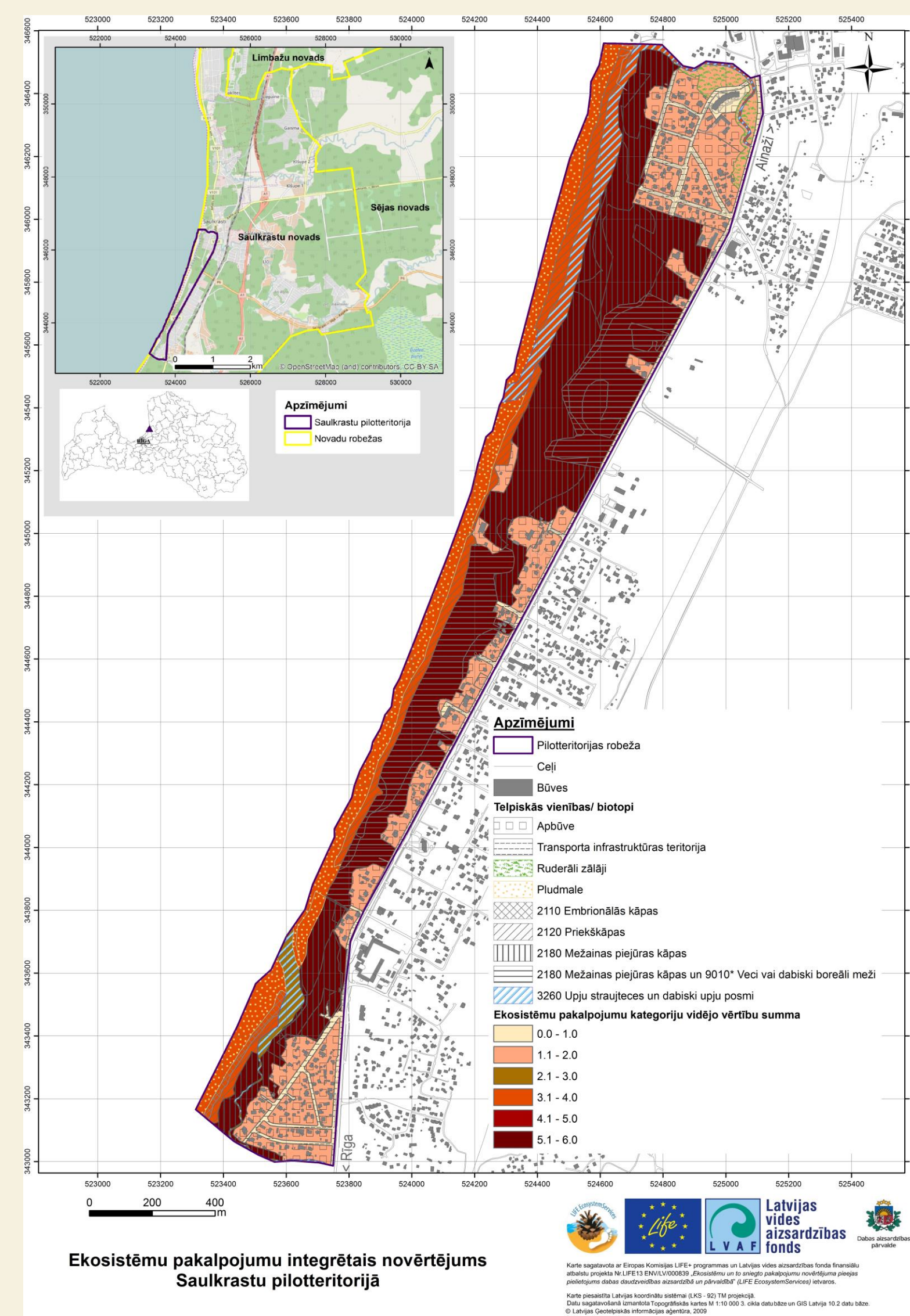
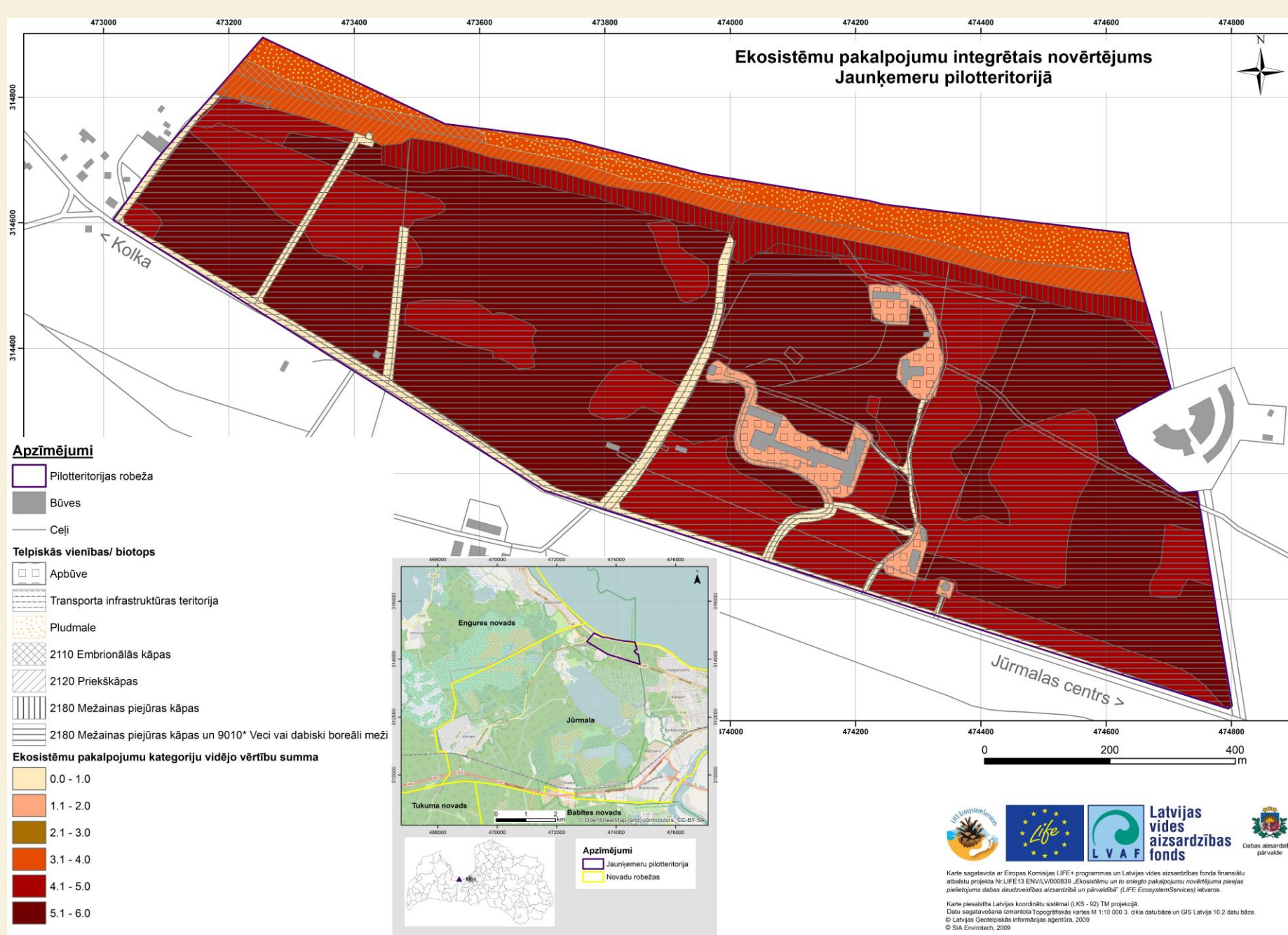
Primāro un sekundāro datu standartizācija vienotās telpiskās, laika un valūtas vienībās, piemēram, EUR/ha/gadā;

Sekundāro un primāro datu koriģēšana, ņemot vērā vairākus ekonomiskos faktorus (inflācijas koeficients, IKP, u.c.), lai salīdzinātu datus konkrētā laika periodā (visas iegūtās vērtības ir par 2015. gadu);

Primāro datu sezonālā korekcija (izlīdzināšanu) pakalpojumu vērtību gada griezumā.

Projekta pilotteritorijas

Projekta izmēģinājuma teritorijas Jaunķemeri un Saulkrasti atrodas piekrastes zonā.

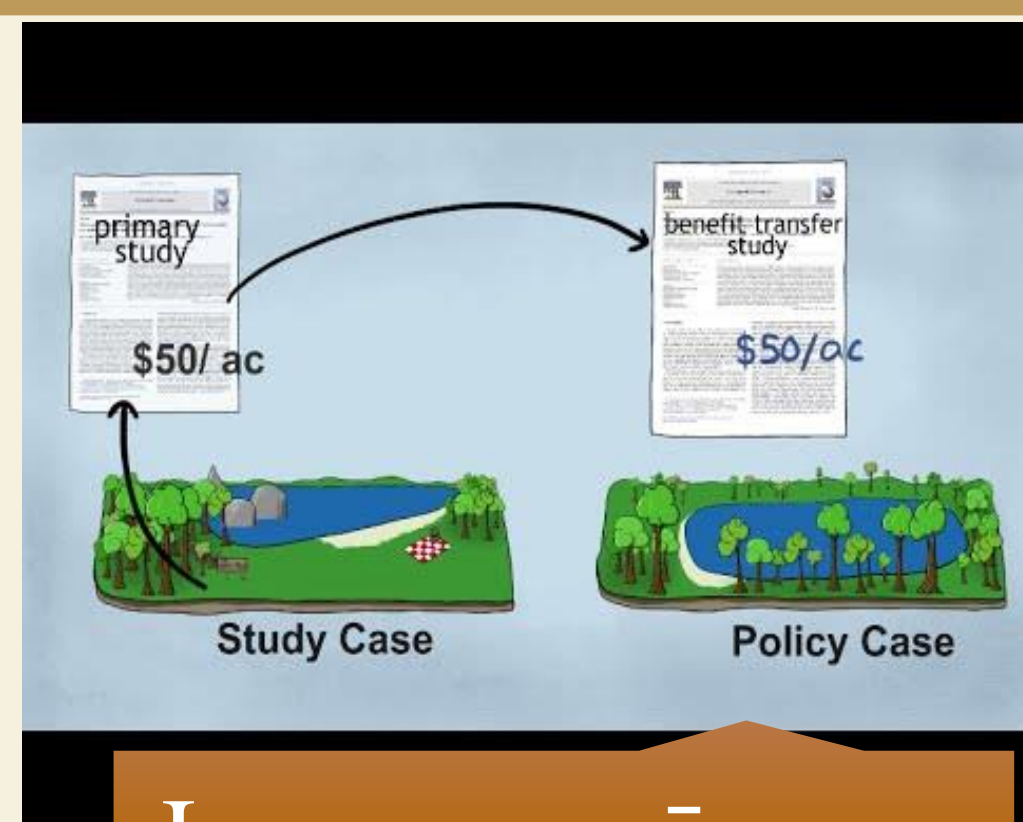
Jaunķemeri pilotteritorija ietilpst īpaši aizsargājamā dabas teritorijā - Ķemeru nacionālais parks. Pilotteritoriju galvenokārt klāj priežu meži, kuri izvietoti uz kāpām. Teritorija nav daudz pārveidota un relatīvi maz apmeklēta. Tās kopējā platība ir 90,85 ha.

Projektā izmantotās ekosistēmu pakalpojumu ekonomiskās vērtēšanas metodes

Izmantoti sekundārie dati

Tirgus cenu metode

Ieguvumu pārneses metode

Izmantoti primārie dati

Ceļojumu izmaksu metode

Priekšrocības	Priekšrocības	Priekšrocības
Atspoguļo gatavību maksāt par dabas sniegtajiem labumiem, kas tiek tirgoti	Metodi ir iespējams ātrāk realizēt un ar zemākām izmaksām, kā oriģināl pētījumus. Iespējami līdzīgākās teritorijās iespējams iegūt precīzākus datus.	Primāri novērtē rekreācijas vērtības. Iespējams izmantot, lai novērtētu gatavību maksāt par ekotūrisma vai citiem pakalpojumiem
Ierobežojumi	Ierobežojumi	Ierobežojumi
Tirgus cenas var būt izkropļotas, kas tādējādi neatspoguļo pakalpojumu ekonomisko vērtību. Būtiski ņemt vērā cenu sezonālās variācijas un citus ietekmējošos faktorus	Dati par pētījumiem var būt nepilnīgi, kas kavē piemērotības izvērtējumu	Ietilpīga datu apkopošana, ierobežojoši pieņēmumi par patērētāju uzvedību.

Ziņas "līdzī nēmšanai"

Ziņa Nr. 1
Iegūtie dati, izmantojot dažādas vērtēšanas metodes, būtiski atšķiras, jo, piemēram, primārie dati atspoguļo informāciju par konkrētā pakalpojuma guvēju, turpretī sekundārie dati atspoguļo esošā tirgus situāciju (tirgus cenu metodes gadījumā), kā arī sniedz informāciju par aptuveno pakalpojuma vērtību.

Ziņa Nr. 2
EP monetārā novērtēšana ir relatīva novērtēšana, proti, var salīdzināt pakalpojumu A un B monetārās vērtības, taču apgalvot, cik tieši maksā pakalpojums naudas izteiksmē nav korekti, jo tas ir atkarīgs no pētījuma pieņēmumiem un ierobežojumiem EP novērtēšanas laikā.

Ziņa Nr. 3
Tajā pašā laikā, hipotētiski var pieņemt, ka primārie dati, kas iegūti aptaujājot faktiskos EP izmantotājus, atspoguļo objektīvāku EP ekonomisko vērtību

Saulkrastu pilotteritorija atrodas starp Rīgas jūras līci un Saulkrastu pilsētas vietējas ceļu (Rīgas iela), Inčupi un Pēterupi. Tās kopējā platība ir 132,86 ha. Daļa no pilotteritorijas ietilpst īpaši aizsargājamā dabas teritorijā - dabas parkā "Piejūra". Lielāko pilotteritorijas daļu klāj mežainās piejūras kāpas. Teritorija pludmales un augstu ainavisko vērtību dēļ aktīvi tiek izmantota atpūtai un tūrismam.

Galvenie secinājumi

- Augstākās ekosistēmu pakalpojumu monetārās vērtības abās pilotteritorijās ir **regulējošiem pakalpojumiem** (skatīt zemāk attēlā), ko lielākoties nosaka abās pilotteritorijās esošās meža platības. No minētā var secināt, ka plānojot dažādus teritoriju attīstības scenārijus, prioritāte jāpiešķir pasākumiem, kas paredzēti meža ekosistēmas uzturēšanai un aizsardzībai.
- Kopumā ekosistēmu pakalpojumu monetārās vērtības (apgādes, regulācijas un kultūras) ir **augstākas Jaunķemeri pilotteritorijā** kā Saulkrastu pilotteritorijā.
- Līdzīgākās ekosistēmu pakalpojumu monetārās vērtības abās pilotteritorijās ir kultūras pakalpojumiem.

Ekosistēmu pakalpojumu ekonomiskais novērtējums Saulkrastu un Jaunķemeri pilotteritorijās, balstoties uz sekundārajiem datiem (EUR/ha/gadā)

